

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: V. C. N.
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
t. č. pobyt v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty
Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní Lhoty

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2024, č. j. OAM-774/VL-VL12-VL15-PS-2024, o zajištění v zařízení pro zajištění cizinců,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstvo vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 11. 6. 2024, č. j. OAM-774/VL-VL12-VL15-PS-2024, **se ruší.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Žalobce se domáhá přezkumu výše specifikovaného rozhodnutí žalovaného, na jehož podkladě žalovaný žalobce dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zajistil v zařízení pro zajištění cizinců. Dle § 46a odst. 5 zákona o azylu žalovaný stanovil dobu trvání zajištění žalobce do 18. 12. 2014.

II. Skutková zjištění vyplývající z obsahu správního spisu

2. Hlídka cizinecké policie dne 4. 6. 2024 při kontrole zjistila, že žalobce je veden v evidenci nežádoucích osob, nedisponuje dokladem totožnosti potřebným pro vstup a pobyt na území České republiky, nepředložil oprávnění k výkonu ekonomické aktivity a svou identitu skrýval dokladem jiné osoby. Dne 5. 6. 2024 zahájila Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, odbor cizinecké policie řízení o správním vyhoštění žalobce a návazně i o jeho vyhoštění rozhodla. Dne 6. 6. 2024 byl žalobce zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
3. V řízení o správním vyhoštění žalobce mj. uvedl, že do České republiky přicestoval v roce 2007 z Vietnamu, kde má rodinu. V České republice pobýval legálně do roku 2010; to skončila platnost jeho pobytového titulu. Uvědomuje si, že nemá platný doklad pro pobyt na územní. Doufal však, že nebude kontrolován. Připustil, že nerespektoval výjezdní příkaz s platností od 28. 11. 2007 do 11. 12. 2017, a mařil tak výkon správního rozhodnutí. Také ví, že se prokázal úředním dokladem cizí osoby. Návrat do země původu není z jeho pohledu problematický; ve Vietnamu má rodinu a nehrozí tu tam nebezpečí. Jediným důvodem, proč chce nadále pobývat v České republice, je špatně placená práce v zemi původu.
4. Dne 10. 6. 2024 podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu. Dne 11. 6. 2024 žalovaný napadeným rozhodnutím žalobce tzv. „přezajistil“.
5. Ze správního spisu je dále patrné, že dne 17. 6. 2024 žalobce poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu. Důvodem jejího podání je snaha po legalizaci pobytu v České republice. Žalobce zde hodlá pracovat. Identický důvod žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uplatnil i při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu konaném téhož dne; dodal, že má v zemi původu dluhy u soukromých osob.

III. Žaloba

6. Žalobce primárně nesouhlasí s délkou zajištění. Má za to, že stanovení maximální možné doby trvání zajištění (v délce 180 dnů) není dostatečně odůvodněno. Je též rozporné se smyslem a účelem institutu délky zajištění. V této souvislosti poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2024, č. j. 9 Azs 38/2024-50, jakož i směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „Směrnice“).
7. Žalobce dále namítá, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Napadené rozhodnutí rovněž nepřiměřeně zasahuje do jeho rodinného a soukromého života. Dle žalobce neměl žalovaný posuzovat objektivní překážky vycestování do vlasti, neboť jsou v souzené věci irelevantní.

8. Žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Ve vyjádření k žalobě ze dne 10. 7. 2024 žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
10. Své rozhodnutí považuje za dostatečně konkretizované a individualizované. V podrobnostech odkázal na obsah spisového materiálu. Z pobytové historie žalobce je patrné, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze za účelem vyhnout se správnímu vyhoštění.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo. Žalobu shledal přípustnou, podanou oprávněnou osobou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) a včasnou (§ 72 odst. 1 s.ř.s.). V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné.
12. Krajský soud dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
13. Krajský soud předně posuzoval otázku doby trvání zajištění, jak ji žalovaný stanovil v napadeném rozhodnutí.
14. Dle § 46a odst. 5 zákona o azylu (ve znění účinném od 1. 7. 2023) platí, že žalovaný v rozhodnutí o zajištění *stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 180 dnů*.
15. Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobce zajistil v zařízení pro zajištění cizinců do dne 18. 12. 2024, tj. na 180 dnů; tedy v maximální zákonné délce.
16. Rozhodnutí v této části odůvodnil konstatováním, že bude posuzovat žádost o mezinárodní ochranu žalobce „standardně“, tzn. z hlediska naplnění všech azylových důvodů předpokládaných v § 12 až 14b zákona o azylu, a nikoli dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu („zjevně nedůvodná žádost“). Doby trvání zajištění proto určil v délce korespondující se základní lhůtou pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany [srov. § 27 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, který tuto stanoví v délce 6 měsíců].
17. Takové odůvodnění doby trvání zajištění neshledává krajský soud dostatečným a přesvědčivým. Absentuje v něm totiž jakákoli úvaha o tom, proč bylo v případě žalobce nezbytné přistoupit ke stanovení maximální zákonné doby trvání zákonného zajištění.
18. Dle rozsudku NSS ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 363/2017-38, je pro odůvodnění stanovení doby zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu klíčová „*skutečnost, že v tomto typovém případě je účel zajištění z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Jinými slovy, nelze osobu zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně*“.

příčemž opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.“

19. Krajský soud v této souvislosti ovšem rovněž připomíná, že dle čl. 9 odst. 1 Směrnice má být žadatel o mezinárodní ochranu zajištěn pouze *po co nejkratší dobu*. Žalovaný proto nemůže bez podrobnějšího odůvodnění přistoupit ke stanovení doby zajištění na její maximální zákonem povolenou délku, která činí šest měsíců. Shodně se vyjádřil i NSS v recentním rozhodnutí ze dne 14. 3. 2024, č. j. 9 Azs 38/2024-50, podle něhož nelze dobu zajištění stanovit na maximální délku pouze s odůvodněním, že řízení ve věci mezinárodní ochrany může dle § 27 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona trvat až šest měsíců.
20. Takto ovšem žalovaný v nynější věci nepostupoval. Délku zajištění odůvodnil žalovaný pouze a jen tím, že se jedná o maximální zákonnou délku zajištění a zároveň maximální zákonnou délku řízení o udělení mezinárodní ochrany. Hlubší individualizovanou úvahu zohledňující konkrétní případ žalobce a skutkové okolnosti jeho případu krajský soud v napadeném rozhodnutí postrádá. Nelze aprobovat, aby správní orgán délku zajištění (tedy omezení osobní svobody jednotlivce) odůvodnil jen tak, že cizince zajistil na tak dlouhou dobu, jak mu zákonná ustanovení umožňují. Z napadeného rozhodnutí není vůbec patrné, proč správní orgán nepřistoupil nejprve ke stanovení kratší doby trvání zajištění, kterou mohl v případě potřeby dobu trvání prodloužit rozhodnutím o prodloužení trvání zajištění.
21. Aplikace správního uvážení při rozhodování o stanovení délky trvání zajištění přitom musí nalézt odraz v odůvodnění rozhodnutí tak, aby soud mohl přezkoumat, zda správní orgán správního uvážení nezneužil či nepřekročil jeho meze. V řízení o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince a stanovení délky trvání zajištění soud ve správním soudnictví hodnotí postup správního orgánu a zkoumá, zda uvážení správního orgánu o stanovení doby zajištění nevybočuje ze zákonem stanovených mezí, má oporu ve zjištěném skutkovém stavu a není svévolné (srov. přiměřeně rozsudek ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/22011–39, týkající se stanovení prodloužení doby zajištění, jehož závěry jsou použitelné i v nynější věci).
22. Krajský soud proto uzavírá, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného v nynější věci neobstojí pro svou nedostatečnost a napadené rozhodnutí je na místě zrušit pro vady řízení spočívající v jeho nepřezkoumatelnosti.
23. K problematice nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů s ohledem na ustálenou judikaturu správních soudů lze dodat, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, které skutečnosti vzal správní orgán za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/1992 - 23, publikovaný ve Správním právu pod č. 27/1994, nebo nověji rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být ovšem vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 – 76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Při posuzování nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí lze nepochybně vycházet také z judikatury NSS

vztahující se k otázce nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí. V rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS, zdejší soud uvedl, že *„nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.“*

24. Krajský soud pro úplnost dodává, že ve výroku tohoto rozsudku současně nevyslovil, že se žalovanému věc vrací k dalšímu řízení. Vychází z právního názoru vysloveného v rozsudku NSS ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, č. 2757/2013 Sb. NSS, dle něhož *„po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nablížit, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno (...). Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím, jakkoliv zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí.“* Citovaný právní názor je použitelný i na právě řešenou věc, a krajský soud nemá důvod postupovat v souzené věci jinak.
25. V této souvislosti je nutno důrazně upozornit na § 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu, podle něhož musí být zajištění podle zákon o azylu *„bez zbytečného odkladu bez rozhodnutí ukončeno, rozhodne-li soud o zrušení rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení doby trvání zajištění (...).“*
26. Konečně krajský soud uvádí, že s ohledem na výše predestřený právní názor pro nadbytečnost již nevypočítával další žalobní námitky.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

27. Krajský soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil.
28. Žalobce, který byl ve věci úspěšný, nebyl v řízení před krajským soudem zastoupen advokátem a ani nebyl povinen zaplatit soudní poplatek. Nelze mu tak přiznat náhradu nákladů řízení o žalobě. Žádný z účastníků tedy nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 12. července 2024

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně